

**ΜΕΤΑΓΛΩΤΤΙΣΗ
ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ
ΗΧΗΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ
ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗΣ ΤΑΙΝΙΑΣ**

Σπουδαστής: Βενετικίδης Δημήτριος

A.M.: 757

Εισηγητής: Χουσίδης Χρήστος

**Τ.Ε.Ι ΚΡΗΤΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ & ΑΚΟΥΣΤΙΚΗΣ
ΡΕΘΥΜΝΟΥ**

**Η ΜΕΤΑΓΛΩΤΤΙΣΗ
ΚΑΙ Η ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ
ΗΧΗΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ
ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗΣ ΤΑΙΝΙΑΣ**

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Ολοκληρώνοντας την εργασία θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά τον επιβλέποντα καθηγητή κ. Χουσίδη Χρήστο για τη σημαντική βοήθειά και τη συνεργασία του. Τους ηθοποιούς Στύλα Κορίνα, Τεζετζίδη Δημήτριο, Αρμουτσίδα Γεώργιο και Ελευθεριάδη Ιωάννη. Τον κ. Φιτσανάκη Μίνο για την παραχώρηση της βιβλιοθήκης του BBC. Καθώς και τον Αθανασιάδη Νικόλαο, την Κοκολιού Μαϊώρα και τον Βενετικίδη Θεόδωρο.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα εργασία ασχολείται με τη μεταγλώττιση και τον ηχητικό σχεδιασμό ξενόγλωσσης ταινίας. Αρχικά, μελετώντας τη διεθνή βιβλιογραφία αναλύονται οι όροι «μεταγλώττιση», «μουσική επένδυση» και «ηχητικά εφέ». Επιπλέον, γίνεται αναφορά στην ιστορική αναδρομή των όρων «μεταγλώττιση» και «μουσική επένδυση».

Στη συνέχεια επικεντρώνεται στο πως έγινε η επιλογή της ταινίας και των ηθοποιών και στα προγράμματα και τον ηλεκτρονικό εξοπλισμό που χρησιμοποιήθηκαν για να μεταγλωττιστεί η ταινία. Τέλος, περιγράφεται η διαδικασία με την οποία δημιουργήθηκε ο ηχητικός σχεδιασμός της ταινίας καθώς και τους λόγους, για τους οποίους επιλέχθηκε καθετί στην εργασία.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	ΣΕΛ.
1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	06
1.1. ΜΕΤΑΓΛΩΤΤΙΣΗ	07
1.1.1. ΟΡΙΣΜΟΣ ΜΕΤΑΓΛΩΤΤΙΣΗΣ.....	07
1.1.2. ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΜΕΤΑΓΛΩΤΤΙΣΗΣ.....	10
1.2. ΜΟΥΣΙΚΗ ΕΠΕΝΔΥΣΗ.....	12
1.2.1. ΟΡΙΣΜΟΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ.....	12
1.2.2. ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ	13
1.3. ΗΧΗΤΙΚΑ ΕΦΕ.....	15
1.3.1 ΟΡΙΣΜΟΣ ΗΧΗΤΙΚΩΝ ΕΦΕ.....	15
1.3.2. ΗΧΟΓΡΑΦΗΣΗ ΗΧΗΤΙΚΩΝ ΕΦΕ.....	17
1.3.3. ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΗΧΗΤΙΚΩΝ ΕΦΕ.....	18
1.4. ΣΤΟΧΟΙ.....	19
2. ΠΡΟΠΑΡΑΓΩΓΗ	20
2.1. ΕΠΙΛΟΓΗ ΤΑΙΝΙΑΣ.....	20
2.2. ΕΠΙΛΟΓΗ ΗΘΟΠΟΙΩΝ.....	22
2.3. STUDIO – ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ.....	24
2.4. ΠΡΟΒΕΣ.....	25
3. ΠΑΡΑΓΩΓΗ	26
3.1. ΜΕΤΑΓΛΩΤΤΙΣΗ	26
4. ΜΕΤΑΠΑΡΑΓΩΓΗ	27
4.1. ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΗΧΟΓΡΑΦΗΜΕΝΩΝ ΦΩΝΩΝ.....	27
4.2. ΗΧΗΤΙΚΑ ΕΦΕ.....	28
4.3. ΜΟΥΣΙΚΗ ΕΠΕΝΔΥΣΗ.....	30
5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ-ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΕΡΓΑΣΙΑ	32
5.1 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	32
5.2 ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΕΡΓΑΣΙΑ.....	34
6.ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	
6.1.ΕΙΚΟΝΕΣ.....	35
6.2.ΠΙΝΑΚΑΣ ΗΧΗΤΙΚΩΝ ΔΕΙΓΜΑΤΩΝ.....	39
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	47

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Παγκοσμίως έχουν κυριαρχήσει δύο βασικά είδη μετάφρασης ταινιών, η μεταγλώττιση και ο υποτιτλισμός. Ιστορικά κάθε χώρα έχει καλλιεργήσει τη δική της παράδοση και κουλτούρα στη μετάφραση ταινιών και έχει υιοθετήσει ένα από τα προαναφερθέντα είδη μετάφρασης.[1]

Επιπλέον, υπάρχει άλλη μία μικρότερη κατηγορία, που αναφέρεται συγκεκριμένα στη τηλεοπτική μετάφραση και ονομάζεται voice-over. Πρόκειται για μια τεχνική οπτικοακουστικής μετάφρασης κατά την οποία η μεταγλώττιση ηχογραφείται πάνω στο αρχικό κομμάτι (track) που ακούγεται στο χαλί (background). Αυτή η μορφή μετάφρασης χρησιμοποιείται πιο συχνά σε ντοκιμαντέρ και ρεπορτάζ.[2]

Ο υποτιτλισμός παρέχει μετάφραση των διαλόγων με τη μορφή συγχρονισμένων υπότιτλων, στο κάτω μέρος της οθόνης συνήθως, και είναι το είδος μετάφρασης που διαφοροποιεί το πρωτότυπο στο λιγότερο δυνατό βαθμό, επιτρέποντας στο ακροατήριο να βιώνει την εμπειρία του «ξένου» σε όλη τη διάρκεια.[1]

1.1. ΜΕΤΑΓΛΩΤΤΙΣΗ

1.1.1. ΟΡΙΣΜΟΣ ΜΕΤΑΓΛΩΤΤΙΣΗΣ

Η μεταγλώττιση είναι η μέθοδος που τροποποιεί το αρχικό κείμενο σε μεγάλο βαθμό κάνοντάς το οικείο στο κοινό. «Είναι η μέθοδος στην οποία ο ξένος διάλογος προσαρμόζεται στο στόμα και στις κινήσεις του ηθοποιού της ταινίας.» και στόχος της είναι να κάνει το κοινό να νιώθει σαν να ακούει τους ηθοποιούς να μιλούν στη μητρική του γλώσσα.[3] Επιπλέον, μεταγλώττιση σημαίνει ότι οι αρχικοί διάλογοι ηχογραφούνται από την αρχή, ενώ η αρχική μουσική και τα ηχητικά εφέ διατηρούνται. Συνήθως οι διανομείς συνεργάζονται με ειδικευμένα στούντιο μεταγλώττισης. Ο σκηνοθέτης αναπτύσσει το σενάριο της μεταγλώττισης σε συνεργασία με το μεταφραστή και επιβλέπει τις ηχογραφήσεις των ηθοποιών καθώς και το τελικό αποτέλεσμα. Η πρόκληση έγκειται στο να γραφτεί το σενάριο και να ηχογραφηθούν οι διάλογοι με τέτοιο τρόπο ώστε να υπάρχει συγχρονισμός των διαλόγων που ακούγονται με την εικόνα των ηθοποιών. Η διάρκεια της ηχογράφησης μπορεί να διαρκέσει από ορισμένες μέρες μέχρι και μήνες ολόκληρους, ανάλογα με τη δουλειά που χρειάζεται. Κατά μέσο όρο διαρκεί μία εβδομάδα για μία ταινία 90 λεπτών. Η συνολική διαδικασία της μεταγλώττισης διαρκεί κατά μέσο όρο 3 με 4 εβδομάδες.[4]

Επιπρόσθετα, ο όρος μεταγλώττιση χρησιμοποιείται και για να περιγράψει την αντικατάσταση ενός sound track (μουσική επένδυση, ηχητικά εφέ, διάλογοι, φυσικοί ήχοι κ.λ.π) από κάποιο άλλο. Είναι μία δραστηριότητα μετα - παραγωγής που επιτρέπει σημαντική ευελιξία. Συμπεριλαμβάνει δραστηριότητες όπως την προσθήκη μουσικής και ηχητικών εφέ στους αρχικούς διαλόγους, την παράληψη ή αντικατάσταση ανεπιθύμητων ηχογραφήσεων ή την επανεγγραφή ολόκληρων διαλόγων αφήγησης και μουσικής. Σε αντίθεση με τον υποτιτλισμό που είναι μετάφραση προφορικού σε γραπτό λόγο, η μεταγλώττιση είναι μετάφραση από προφορικό λόγο σε προφορικό. Θα μπορούσε κανείς να πει ότι η μεταγλώττιση αποτελεί ένα είδος voice-over. Παρόλα αυτά η μεταγλώττιση διαχωρίζεται από το voice-over λόγω του ότι σε αυτήν απαιτείται συγχρονισμός με τις κινήσεις των χειλιών του ομιλητή στην οθόνη.[5]

Σύμφωνα με την εγκυκλοπαίδεια The Routledge Encyclopaedia of Translation Studies υπάρχουν τρεις ομάδες χωρών ανάλογα με το είδος μετάφρασης που χρησιμοποιούν.

Η πρώτη ομάδα αποτελείται από τις Αγγλόφωνες χώρες όπως οι Ηνωμένες Πολιτείες και το Ηνωμένο Βασίλειο, όπου εισάγονται ελάχιστες ταινίες. Οι ξένες ταινίες κυρίως υποτιτλίζονται παρά μεταγλωττίζονται. Στη Βρετανία η μετάφραση ταινιών δεν αποτελεί σημαντικό θέμα, καθώς η πλειοψηφία των εισαγόμενων ταινιών είναι αμερικάνικες και δε χρειάζονται μετάφραση.

Η δεύτερη ομάδα αποτελείται από χώρες που έχουν υιοθετήσει τον υποτιτλισμό και χαρακτηρίζονται από μεγάλο ποσοστό εισαγόμενων ταινιών. Τέτοιες χώρες είναι η Ολλανδία, η Σουηδία, η Δανία, η Ελλάδα, η Σλοβενία, η Κροατία, η Πορτογαλία και κάποιες μη Ευρωπαϊκές χώρες. Στο Βέλγιο και τη Φινλανδία οι ταινίες έχουν διπλούς υπότιτλους.

Η τρίτη ομάδα αναφέρεται στις χώρες που προτιμούν τη μεταγλώττιση και αποτελείται κυρίως από τη Γαλλία, την Ιταλία, τη Γερμανία και την Ισπανία (the FIGS group). Στις χώρες αυτές η συντριπτική πλειοψηφία των ταινιών υπόκειται στη διαδικασία της μεταγλώττισης. Η προτίμηση αυτή οφείλεται σε ιστορικούς κυρίως λόγους καθώς «στη δεκαετία του 1930 η μεταγλώττιση έγινε το προτιμώμενο είδος μετάφρασης ταινιών στις μεγαλύτερες αγορές παγκοσμίως».[6]

Η κυρίαρχη τάση σε κάθε χώρα, πηγάζει από ποικίλους παράγοντες. Γενικά, μπορεί να υποστηρίξει κανείς ότι η μεταγλώττιση προτιμάται από μεγαλύτερες και πλουσιότερες χώρες λόγω υψηλότερου κόστους σε σχέση με τον υποτιτλισμό. Το κόστος και μόνο δεν αρκεί για να αιτιολογήσει την επιλογή είδους μετάφρασης. Θα πρέπει κανείς να λάβει υπόψη τις ιστορικές συνθήκες, τις παραδόσεις μιας χώρας καθώς και την τεχνική στην οποία έχει συνηθίσει το κοινό.

Παρότι η μεταγλώττιση είναι πιο ακριβή και χρονοβόρα μέθοδος, χρησιμοποιείται σε χώρες που περιμένουν μεγάλο αριθμό εισιτηρίων στις κινηματογραφικές αίθουσες, άρα και μεγαλύτερα έσοδα. Σύμφωνα με τον Martine Danan(1991), οι ερευνητές που πιστεύουν ότι η επιλογή της μεταγλώττισης βασίζεται κυρίως στο οικονομικό όφελος, προβάλλουν και το επιχείρημα ότι μια μεταγλωττισμένη ταινία έχει μεγαλύτερη απήχηση γιατί οι περισσότεροι άνθρωποι προτιμούν να μη διαβάσουν υπότιτλους.

Αξίζει να αναφερθεί ότι υπάρχουν έρευνες που βασίζονται σε τηλεθεατές και δείχνουν ότι σε χώρες όπου κυριαρχεί ο υποτιτισμός οι άνθρωποι δεν αντιλαμβάνονται τους υπότιτλους ως πρόβλημα (εκτός από τους ηλικιωμένους οι οποίοι διαβάζουν αργά). Από την άλλη, στις χώρες όπου κυριαρχεί η μεταγλώττιση το κοινό προτιμά ξεκάθαρα αυτή τη μέθοδο. Με άλλα λόγια, οι άνθρωποι τείνουν να προτιμούν τη μέθοδο στην οποία είχαν εξαρχής εκτεθεί και θεωρούν οικεία.[7]

1.1.2. ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΜΕΤΑΓΛΩΤΤΙΣΗΣ

Στην εποχή του βωβού κινηματογράφου η μετάφραση των ταινιών ήταν σχετικά εύκολη για την κινηματογραφική βιομηχανία. Η μόνη αλλαγή που απαιτούνταν για την εξαγωγή μιας ταινίας, με ιδιαίτερο χαμηλό κόστος, στις ξένες αγορές ήταν η αντικατάσταση των λεγόμενων καρτών (intertitles) που διέκοπταν τη ροή της ταινίας κάθε λίγα λεπτά.[8]

Η κατάσταση άλλαξε ριζικά με την εισαγωγή του ήχου στις ταινίες στα τέλη της δεκαετίας του 1920. Για να διατηρηθεί ο διεθνής χαρακτήρας της βιομηχανίας του κινηματογράφου οι αμερικανικές εταιρίες προσπάθησαν να λύσουν το ζήτημα, παράγοντας την ίδια ταινία (χρησιμοποιώντας το ίδιο σκηνικό και σενάριο, αλλά διαφορετικούς σκηνοθέτες και ηθοποιούς) σε διάφορες γλώσσες. Παρόλα αυτά αυτή η διαδικασία σύντομα αποδείχτηκε μη επικερδής, καθώς οι ταινίες ήταν χαμηλής καλλιτεχνικής ποιότητας και δεν κέρδιζαν το κοινό. Τα στούντιο που είχαν χτιστεί στη Γαλλία για αυτό το σκοπό ξεκίνησαν να παράγουν μεταγλωττισμένες εκδοχές ταινιών.[9]

Η εισαγωγή του ήχου στις ταινίες είχε επίδραση τόσο στις μεγάλες όσο και στις μικρότερες χώρες. Καθώς το κόστος παραγωγής αυξανόταν γινόταν ολοένα και πιο δύσκολο για τις μικρότερες χώρες να εξάγουν τις παραγωγές τους. Αυτό οδήγησε στην αύξηση εισαγωγής ταινιών. Σε ότι αφορά τις μεγαλύτερες ευρωπαϊκές χώρες ήταν καλύτερα εξοπλισμένες ώστε να συνεχίσουν να παράγουν τις δικές τους ταινίες, αντιμετώπιζαν όμως ταυτόχρονα τον ισχυρό αμερικανικό ανταγωνισμό. Αυτή η κατάσταση, το χάσμα δηλαδή ανάμεσα στις μικρές και μεγάλες χώρες, αντικατοπτρίζεται και στην επιλογή του είδους μετάφρασης ταινιών: οι μεγαλύτερες χώρες οδηγήθηκαν στη μεταγλώττιση των ξένων παραγωγών ενώ οι μικρότερες συμβιβάστηκαν με τον υποτιτλισμό.

Από τις αρχές της δεκαετίας του 1930 έως τις αρχές της δεκαετίας του 1950 οι αμερικανικές εταιρίες παραγωγής ταινιών είχαν κυρίαρχο ρόλο στη βιομηχανία του κινηματογράφου και ως προς τη μεταγλώττιση, καθώς είχαν το μονοπώλιο του εξοπλισμού ηχογράφησης. Κατά τη διάρκεια του Β΄ παγκοσμίου πολέμου η αμερικανική βιομηχανία αναπτύχθηκε ακόμα περισσότερο, σε αντίθεση με τα

ευρωπαϊκά κράτη τα οποία χρειάστηκαν αρκετό καιρό για να ανακάμψει η οικονομία τους. Στα τέλη της δεκαετίας του 1950 τα μεγαλύτερα κράτη όπως η Γαλλία, η Ιταλία, η Γερμανία και η Ισπανία εισήγαγαν προστατευτικά μέτρα ώστε να μειώσουν την επιρροή των αμερικανικών ταινιών στην επικράτεια τους. Ήταν πλέον ξεκάθαρο ότι οι ταινίες είχαν γίνει ένα ιδιαίτερα επικερδές μέσο και όλοι επιθυμούσαν να έχουν όσο το δυνατόν μεγαλύτερο μερίδιο στην παγκόσμια αγορά.[7]

1.2. ΜΟΥΣΙΚΗ ΕΠΕΝΔΥΣΗ

1.2.1. ΟΡΙΣΜΟΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ

Μουσική επένδυση είναι η τέχνη που ενσωματώνεται σε διάφορους τομείς, ώστε να δημιουργήσει το κατάλληλο ύφος. Τέτοιοι τομείς όπου εφαρμόζεται η μουσική επένδυση είναι: οι ταινίες, το θέατρο, τα παιχνίδια για ηλεκτρονικούς υπολογιστή, καθώς και διάφορα εικαστικά και καλλιτεχνικά δρώμενα. Σε κάποιες περιπτώσεις μπορεί να περιλαμβάνει και τη δημιουργική σύνθεση καινούριων ηχητικών στοιχείων.[2]

1.2.2. ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ

Η μουσική επένδυση έχει διαδραματίσει σημαντικό ρόλο τόσο στις κινηματογραφικές/τηλεοπτικές ταινίες όσο και στις θεατρικές παραστάσεις. Ήδη από τα πρώτα θεατρικά έργα των αρχαίων πολιτισμών, η μουσική αποτελεί θεμελιώδες μέσο ιεροτελεστικής έκφρασης. Πιο συγκεκριμένα, ο διθύραμβος, που είναι ένα αμιγώς μουσικό είδος, που συμβάλλει στη γένεση του αρχαίου ελληνικού δράματος, τα χωρικά άσματα, που εκτελούνται ομαδικά με όρχηση από ποικιλόμορφους χορούς με ή χωρίς τη συνοδεία οργάνων κλπ. Παρόμοιο σχήμα εναλλαγής δραματικού-λυρικού στοιχείου ακολουθείται και στη δομή των τραγωδιών και κωμωδιών της Ιταλικής Αναγέννησης.

Κατά το 16ο και 17ο αιώνα, το τραγούδι παίζει πρωταγωνιστικό ρόλο στις Ισπανικές Κομμούντιες του «Χρυσού Αιώνα», στα δράματα του Σαίξπηρ, στις κωμωδίες του Μολιέρου και στην περιπλανώμενη Κομμούντια ντελλ Άρτε.

Η άνοδος της αστικής τάξης και η επικράτηση του ρεαλισμού συρρικνώνει τη χρήση της μουσικής στις παραστάσεις στα επόμενα χρόνια. Ωστόσο η αναζήτηση για δημιουργία ενός «συνολικού καλλιτεχνήματος» θα επαναφέρει τη θεατρική μουσική στο προσκήνιο με αποκορύφωμα τη σύνθεση συμφωνικών ποιημάτων για θεατρικές παραστάσεις (π.χ. Peer Gynt). Η μουσική αποτελεί αναπόσπαστο στοιχείο της δραματουργίας κορυφαίων εκπροσώπων του 20ού αιώνα (π.χ. Μπρέχτ). Στην εποχή μας, η μουσική επένδυση θεωρείται απαραίτητη για κάθε θεατρική παράσταση.[10]

Η κινηματογραφική μουσική αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της κινηματογραφικής αφήγησης. Πιο συγκεκριμένα, η κινηματογραφική μουσική μαζί με τους υπόλοιπους ήχους (διαλόγους, ηχητικά εφέ και ατμοσφαιρικούς ήχους) συνθέτουν το ηχητικό πλαίσιο μιας ταινίας.[11]

Την εποχή του βωβού κινηματογράφου, ένας πιανίστας ή μια μικρή ορχήστρα, σχολίαζαν μουσικά την προβολή ταινιών με αυτοσχεδιασμούς, γνωστά τραγούδια της εποχής, ορχηστρικές και οπερετικές επιλογές.

Η εποχή του ομιλούντος κινηματογράφου και του μουσικού sound-track ξεκίνησε με την ταινία *The Jazz singer*. Το μουσικό στοιχείο κυριάρχησε στις ομιλούσες ταινίες το 1928-30. Οι δυνατότητες της μουσικής επένδυσης

πρωτοαναδείχτηκαν μέσω των ταινιών κινουμένων σχεδίων του Ουώλτ Ντίσνεϊ, στις οποίες συνδέονται μουσικές ενορχηστρωτικές ιδέες με την εικόνα.

Οι επόμενες δύο δεκαετίες του αμερικανικού κινηματογράφου σημαδεύτηκαν από το έργο συνθετών-ενορχηστρωτών, όπως οι Μπέρναρντ Χέρμανν, Νταίηβιντ Ράσκιν και Άλφρεντ Νιούμαν.

Την ίδια εποχή ο ευρωπαϊκός κινηματογράφος παράγαγε κυρίως ταινίες τέχνης, συχνά με συνεργασία συνθετών της «κλασικής» μουσικής. Ιστορική παραμένει η συνεργασία του Σεργκέι Αϊζενστάιν με τον Σεργκέι Προκόφιεφ στις ταινίες Αλέξανδρος Νιέφσκυ (1938) και Ιβάν ο τρομερός (1944).[10]

1.3. ΗΧΗΤΙΚΑ ΕΦΕ

1.3.1 ΟΡΙΣΜΟΣ ΗΧΗΤΙΚΩΝ ΕΦΕ

Στον κινηματογράφο τα ηχητικά εφέ είναι ήχοι που ηχογραφούνται και εισάγονται για να δώσουν έμφαση σε συγκεκριμένα σημεία της ιστορίας, χωρίς τη χρήση του διαλόγου ή της μουσικής. Στην παραγωγή κινηματογραφικών ταινιών, ο διαχωρισμός ανάμεσα στο διάλογο, τη μουσική και τα ηχητικά εφέ είναι αρκετά αυστηρός και είναι σημαντικό να αντιληφθεί κανείς ότι σε αυτό το πλαίσιο οι ηχογραφήσεις διαλόγων και μουσικής δεν αναφέρονται ποτέ ως ηχητικά εφέ, αν και οι διαδικασίες και τεχνικές που ακολουθούνται μπορεί συχνά να είναι οι ίδιες ή παρόμοιες.

Στο πλαίσιο του κινηματογράφου και της τηλεόρασης, ο όρος ηχητικά εφέ αναφέρεται σε μια ολόκληρη ομάδα ηχητικών στοιχείων, των οποίων η παραγωγή περιλαμβάνει πολλές διαφορετικές αρχές. Πιο συγκεκριμένα, οι κατηγορίες ηχητικών εφέ είναι οι ακόλουθες:

- **Hard sound effects:** είναι συνηθισμένοι ήχοι που εμφανίζονται στην οθόνη, όπως το κλείσιμο μιας πόρτας, οι πυροβολισμοί από όπλα και τα αυτοκίνητα που περνάνε.

- **Background (or BG) sound effects:** είναι ήχοι παρασκήνιου, που δεν συγχρονίζονται απόλυτα με την εικόνα αλλά υποδεικνύουν το σκηνικό στο κοινό, όπως οι ήχοι του δάσους ή ο βόμβος μιας λάμπας φθορισμού. Ο ήχος ανθρώπων που μιλάνε στο παρασκήνιο θεωρείται background sound effect μόνο εάν ο ομιλητής είναι ακατανόητος και η γλώσσα μη αναγνωρίσιμη. Αυτού του είδους τα ηχητικά εφέ (BG), ονομάζονται αλλιώς **ambience** ή **atmos** (από το atmosphere).

- **Foley sound effects:** είναι ήχοι που συγχρονίζονται με την εικόνα και απαιτούν την εμπειρία εξειδικευμένου τεχνικού για να ηχογραφηθούν σωστά.

- **Design sound effects:** είναι ήχοι που δεν προκύπτουν στη φύση ή είναι αδύνατο να ηχογραφηθούν στη φύση. Τέτοιοι ήχοι χρησιμοποιούνται σε περιπτώσεις

που περιγράφεται τεχνολογία του μέλλοντος ή στη μουσική για να προκαλέσουν συγκεκριμένη διάθεση.

Η διαδικασία της δημιουργίας ηχητικών εφέ μπορεί να διαχωριστεί σε δυο φάσεις: την ηχογράφηση των εφέ και την επεξεργασία τους. Υπάρχουν μεγάλες βιβλιοθήκες εμπορικών ηχητικών εφέ, προσβάσιμες στους παραγωγούς αλλά σε κάποιες περιπτώσεις, τα ηχητικά εφέ μπορεί να ηχογραφηθούν για συγκεκριμένο σκοπό.[2]

1.3.2. ΗΧΟΓΡΑΦΗΣΗ ΗΧΗΤΙΚΩΝ ΕΦΕ

Τα καλύτερα ηχητικά εφέ προκύπτουν από αυθεντικές πηγές. Οι καλύτεροι ήχοι όπλων που εκτυρσοκροτούν προέρχονται από αυθεντικές ηχογραφήσεις πραγματικών όπλων. Όταν ο παραγωγός απαιτεί υψηλή πιστότητα ηχητικών εφέ, ο sound editor πρέπει να εμπλουτίσει τη βιβλιοθήκη που έχει στη διάθεσή του με καινούρια ηχογραφημένα εφέ.

Όταν ο ήχος που πρέπει να ηχογραφηθεί είναι «μικρός», όπως το κόψιμο με ψαλίδι, το σκίσιμο υφάσματος ή τα βήματα κάποιου, τότε η ηχογράφηση γίνεται καλύτερα στο στούντιο, σε ελεγχόμενες συνθήκες. Τέτοιους ήχους συχνά αναλαμβάνει ο foley editor.

Όταν ο ήχος που πρέπει να ηχογραφηθεί είναι «μεγάλος», όπως για παράδειγμα μια έκρηξη ή η απογείωση ενός αεροπλάνου, η ηχογράφηση δεν μπορεί να γίνει στο στούντιο και ανατίθεται στον sound effects editor. Σε τέτοιες περιπτώσεις η ηχογράφηση λαμβάνει διαστάσεις παραγωγής. Αν πρέπει να ηχογραφηθεί μια έκρηξη, ο υπεύθυνος για την ηχογράφηση μπορεί να επικοινωνήσει με μια εταιρεία κατεδαφίσεων για να δει αν έχει προγραμματιστεί κατεδάφιση με εκρηκτικά στο άμεσο μέλλον ώστε να πάρει την άδεια να την ηχογραφήσει.[2]

1.3.3. ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΗΧΗΤΙΚΩΝ ΕΦΕ

Η δυνατότητα πολλαπλών ηχογραφήσεων του ίδιου θέματος έχει μετατρέψει την ηχογράφιση ήχου σε εξειδικευμένη τέχνη και επιτρέπει την επεξεργασία των ηχητικών εφέ όχι μόνο για ρεαλιστικούς λόγους αλλά και για λόγους δημιουργίας συναισθημάτων.

Από τη στιγμή που τα ηχητικά εφέ ηχογραφούνται, ‘φορτώνονται’ στον υπολογιστή. Ο sound editor μπορεί να επεξεργαστεί σε μεγάλο βαθμό τους ήχους ώστε να εξυπηρετούν τις ανάγκες του. Το τελικό ηχητικό εφέ που θα προκύψει μπορεί να είναι συνδυασμός περισσότερων ήχων. Υπάρχουν πολλές τεχνικές που μπορεί να εφαρμοστούν όπως pitch-shift, reverb και fades.[2]

1.4 ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Στη χώρα μας η μεταγλώττιση και ηχητικός σχεδιασμός υστερεί σε πολλούς τομείς. Όπως αναφέρθηκε και παραπάνω, επειδή η Ελλάδα από τότε που ξεκίνησε να εισαγάγει ξενόγλωσσες ταινίες ενσωμάτωσε το οικονομικότερο είδος μετάφρασης, δηλαδή τον υποτιτλισμό, οι Έλληνες δεν είναι εξοικειωμένοι με αυτό το είδος. Συνέπεια αυτού, είναι το ότι δεν έχει δημιουργηθεί η κουλτούρα αλλά και η τεχνογνωσία και υποδομή για σωστές μεταγλωττίσεις. Σκοπός της εργασίας αυτής είναι αρχικά η θεωρητική έρευνα πάνω στο θέμα αυτό, και στη συνέχεια η διερεύνηση των τεχνικών και διαδικασιών για την πραγματοποίηση μιας ολοκληρωμένης και υψηλού επιπέδου μεταγλώττισης. Ως εκ τούτου η τεχνική του voice over δε μπορεί να επιλεγεί. Ο λόγος είναι ότι αναγκαστικά για το voice over θα πρέπει να γίνει επέμβαση στις δυναμικές του ηχητικού περιβάλλοντος και της μουσικής επένδυσης με συνέπεια το τελικό αποτέλεσμα να είναι αλλοιωμένο. Αυτή η τεχνική έχει επιλεγεί κατά κόρον για τις μεταγλωττίσεις στη χώρα μας και είναι πιθανόν η αιτία που η μεταγλώττιση δεν είναι αρεστή στο ελληνικό κοινό.

Σε αυτήν την εργασία επιλέχθηκε η πιο ολοκληρωμένη και σύνθετη τεχνική της συνολικής απάλειψης/διαγραφής του ήχου και η δημιουργία από την αρχή του ηχητικού πλαισίου. Πιο συγκεκριμένα τα επιμέρους τμήματα της συνολικής διαδικασίας είναι:

- Ο συγχρονισμός εικόνας – διαλόγων.
- Χρήση κατάλληλων ηχητικών εφέ.
- Επιλογή κατάλληλης μουσικής επένδυσης

2. ΠΡΟΠΑΡΑΓΩΓΗ

2.1. ΕΠΙΛΟΓΗ ΤΑΙΝΙΑΣ

Δεδομένου ότι στην Ελλάδα το είδος μετάφρασης που κυριαρχεί είναι ο υποτιτλισμός, η προοπτική μεταγλώττισης μιας ταινίας αποτελεί από μόνη της πρόκληση. Πιο συγκεκριμένα, η μεταγλώττιση στην Ελλάδα επικεντρώνεται κυρίως σε δυο κατηγορίες, στα κινούμενα σχέδια λόγω της αντικειμενικής αδυναμίας των παιδιών να διαβάσουν υπότιτλους, και σε κάποιες σαπουνόπερες με χαμηλό τις περισσότερες φορές αισθητικό αποτέλεσμα.

Στην επιλογή της συγκεκριμένης ταινίας σημαντικό ρόλο έπαιξαν οι ακόλουθοι παράγοντες :

- Είδος ταινίας
- Διάρκεια ταινίας
- Ηχητικά εφέ
- Αριθμός ηθοποιών

Πιο αναλυτικά, κάθε είδος ταινίας παρουσιάζει συγκεκριμένες ιδιαιτερότητες. Για παράδειγμα, όταν καλείται κανείς να μεταγλωττίσει μια κωμωδία, θα πρέπει να μεταφέρει με επιτυχία το χιουμοριστικό στοιχείο της ταινίας ώστε να αποδοθεί όσο το δυνατόν πιστότερα το ύφος και να έχει απήχηση στο κοινό στο οποίο απευθύνεται.

Στην παρούσα εργασία το είδος που επιλέχθηκε είναι η ταινία τρόμου. Εξυπακούεται ότι έπρεπε να ληφθεί υπόψη η ιδιαιτερότητα του είδους, που περιλαμβάνει το στοιχείο της έντασης και της αγωνίας που πρέπει να αποδοθούν στη μεταγλωττισμένη έκδοση της ταινίας και προσδίδουν στο όλο εγχείρημα υψηλό βαθμό δυσκολίας.

Κρίθηκε σκόπιμο η χρονική διάρκεια της ταινίας να είναι ικανή να παρέχει ένα ολοκληρωμένο αποτέλεσμα ώστε να είναι πιο ξεκάθαρα όλα τα στάδια παραγωγής και επεξεργασίας της ταινίας και να προκύψουν ζητήματα και προβλήματα που μπορεί να αντιμετωπίσει κανείς σε πραγματικές συνθήκες.

Επιπλέον, τα ηχητικά εφέ παίζουν πρωταγωνιστικό ρόλο στις ταινίες τρόμου, όντας αναπόσπαστο κομμάτι τους, και σε μεγάλο βαθμό εντείνουν την αγωνία του κοινού σε συνδυασμό βέβαια και με άλλα στοιχεία της ταινίας όπως το σενάριο, την πλοκή, τη σκηνοθεσία και την ηθοποιία. Ιδιαίτερα η επιλεγμένη ταινία, άφηγε το περιθώριο για την προσθήκη πολλών ηχητικών εφέ.

Άλλο ένα κριτήριο στην επιλογή της ταινίας ήταν και ο αριθμός των ηθοποιών που αποτέλεσε ταυτόχρονα και σημαντικό περιορισμό καθώς αντικειμενικά δεν υπήρχε η δυνατότητα να χρησιμοποιηθούν πολλοί ηθοποιοί. Στη συγκεκριμένη ταινία απαιτήθηκε η συμμετοχή πέντε ηθοποιών.

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω, η ταινία που επιλέχθηκε ονομάζεται The Hitcher, παραγωγής 2007, σε σκηνοθεσία Dave Meyers. Αναφέρεται σε ένα ζευγάρι φοιτητών που στη διάρκεια ενός ταξιδιού έχει την ατυχία να συναντήσει ένα ψυχοπαθή δολοφόνο. Στη διάρκεια της ταινίας υπάρχουν πολλές ανατροπές που διατηρούν αμείωτο το ενδιαφέρον.

2.2. ΕΠΙΛΟΓΗ ΗΘΟΠΟΙΩΝ

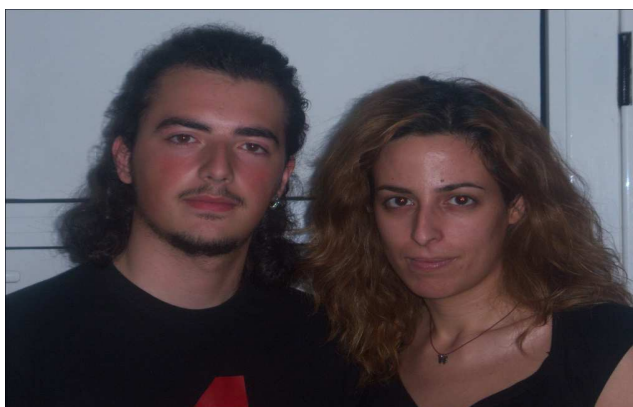
Η επιλογή των ηθοποιών είναι από τους πιο σημαντικούς παράγοντες στη μεταγλώττιση, καθώς σε αυτούς οφείλεται σε πολύ μεγάλο βαθμό η επιτυχία ή όχι της διαδικασίας. Είναι φανερό ότι δεν αρκεί απλά και μόνο η ανάγνωση του ρόλου, αλλά οι ηθοποιοί καλούνται να αποδώσουν συναισθήματα και το ύφος της ταινίας, με μοναδικό εκφραστικό μέσο τη φωνή τους, πράγμα που απαιτεί ιδιαίτερο ταλέντο.

Η διανομή των ρόλων είναι εξίσου σημαντική, και παράγοντες όπως η ηλικία, η χροιά της φωνής και το γλωσσικό ιδίωμα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη.

Για την επιλογή των ηθοποιών της ταινίας σημαντικότερη ήταν η βοήθεια του θεατρικού θιάσου «Θεατρικό Εργαστήρι Πολίχνης», που δέχτηκε να συνεισφέρει στη προσπάθεια αυτή εθελοντικά. Η πρώτη επαφή έγινε με την σκηνοθέτη κ. Βάσω Παπαχαράλαμπους, η οποία υπέδειξε κάποιους ηθοποιούς που θα μπορούσαν να ανταπεξέλθουν στις απαιτήσεις της ταινίας. Αξίζει να σημειωθεί ότι δε πρόκειται για επαγγελματίες ηθοποιούς, αλλά για ερασιτέχνες, χωρίς προηγούμενη εμπειρία στη μεταγλώττιση.

Μετά τη γνωριμία με τους ηθοποιούς ακολούθησε μία πρώτη συζήτηση μαζί τους, σχετικά με την ταινία και στη συνέχεια πέρασαν από οντισιόν για την τελική διανομή των ρόλων.

Για τους πρωταγωνιστικούς ρόλους του ζευγαριού επιλέχτηκαν οι: Στύλα Κορίνα και ο Τεξετζίδης Δημήτριος με βασικά κριτήρια την ηλικία και τη χημεία μεταξύ τους.

Εικόνα 1: Πρωταγωνιστικό ζευγάρι – Τεξετζίδης Δημήτριος και Στύλα Κορίνα

Για το ρόλο του ψυχοπαθούς δολοφόνου επιλέχτηκε ο Ελευθεριάδης Ιωάννης λόγω της σταθερότητας της φωνής του χωρίς αυξομειώσεις, ώστε να μπορέσει να αποδώσει την πολύπλοκη ψυχοσύνθεση του χαρακτήρα.

Εικόνα 2: Ψυχοπαθείς δολοφόνος – Ελευθεριάδης Ιωάννης

Για το ρόλο του υπαστυνόμου επιλέχτηκε ο Αρμουτσίδης Γεώργιος , λόγω του ότι συμπίπτει ηλικιακά με τον αντίστοιχο ρόλο.

Εικόνα 3: Υπαστυνόμος - Αρμουτσίδης Γεώργιος

2.3. STUDIO - ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ

Η ηχογράφηση των φωνών των ηθοποιών πραγματοποιήθηκε στο στούντιο των Ακριτών του Πόντου Σταυρούπολης. Ο εξοπλισμός που χρησιμοποιήθηκε φαίνεται στο παρακάτω πίνακα (πίνακας 1).

ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ
Κονσόλα	Soundcraft Mbi Series 5
Μικρόφωνα	AKG D 3700 ^M Perception 220
Ακουστικά	Philips SBC HP195 Philips SHP1900
Πρόγραμμα Ηχογράφησης	Sytrilium Cool Edit 2

Πίνακας 1

Η μετέπειτα επεξεργασία έγινε με τον ακόλουθο εξοπλισμό (πίνακας 2).

ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ
Ακουστικά	Philips SBC HP1000
Προγράμματα επεξεργασίας	Sony Soundforge 8 Steinberg WaveLab 5 Adobe Premiere Pro CS3

Πίνακας 2

2.4. ΠΡΟΒΕΣ

Για τον περιορισμό του κόστους οι διάλογοι δε μεταφράστηκαν εκ νέου , αλλά χρησιμοποιήθηκαν οι ήδη υπάρχοντες υπότιτλοι της ταινίας ,προσαρμοσμένοι στις ανάγκες της μεταγλώττισης. Μετά τη διανομή των ρόλων οι ηθοποιοί παρακολούθησαν την ταινία, τους διανεμήθηκε το σενάριο και ο καθένας επεξεργάστηκε το ρόλο του ξεχωριστά. Οι πρόβες ξεκίνησαν με ομάδες των δυο ατόμων και στη συνέχεια με όλους τους ηθοποιούς. Αφιερώθηκε περισσότερος χρόνος στις πιο απαιτητικές σκηνές και έγιναν δοκιμαστικές ηχογραφήσεις. Οι πρόβες πραγματοποιήθηκαν σε αίθουσα και στο studio του πολιτιστικού συλλόγου «Ακρίτες του Πόντου Σταυρούπολης» και διήρκεσαν τρεις μήνες.

Εικόνα 4: Πρόβα

3. ΠΑΡΑΓΩΓΗ

3.1. ΜΕΤΑΓΛΩΤΤΙΣΗ

Μετά την ολοκλήρωση των προβών ακολούθησε η ηχογράφηση των ηθοποιών. Οι ηθοποιοί ηχογραφήθηκαν είτε ξεχωριστά είτε ομαδικά ώστε να διευκολυνθεί η μετέπειτα επεξεργασία συγχρονισμού διαλόγων - εικόνας, να συμπίπτουν, δηλαδή, οι ηχογραφημένοι διάλογοι με την κίνηση των χειλιών των ηθοποιών της ταινίας.

Ανάλογα με τις απαιτήσεις της εκάστοτε σκηνής, χρειαζόταν να προσαρμοστεί η απόσταση των ηθοποιών από το μικρόφωνο καθώς και η κλίση των μικροφώνων. Για παράδειγμα, σε σκηνές που απαιτούσαν υψηλή ένταση στους διαλόγους των ηθοποιών (ουρλιαχτά, κραυγές) υπήρχε κίνδυνος παραμόρφωσης του ήχου, αν δεν είχαν προηγηθεί οι παραπάνω προσαρμογές.

Το The Hitcher έχει συνολικά 19 ρόλους. Εκτός από τους 4 πρωταγωνιστικούς ρόλους οι υπόλοιποι είναι πολύ μικρότεροι και κάποιοι περιορίζονται σε ελάχιστες φράσεις, όπως είναι ο φύλακας στην κλούβα που λέει μόλις μια ατάκα. Λόγω δυσκολίας ανεύρεσης ηθοποιών, κάθε ηθοποιός, πέρα από το βασικό ρόλο που του είχε διανεμηθεί, υποδύθηκε και δευτερεύοντες ρόλους διαφοροποιώντας τη χροιά της φωνής του και ενσωματώνοντας στη συνέχεια, στη φωνή τους διάφορα εφέ.

4. ΜΕΤΑΠΑΡΑΓΩΓΗ

4.1. ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΗΧΟΓΡΑΦΗΜΕΝΩΝ ΦΩΝΩΝ

Τα ηχογραφημένα αρχεία αποθηκεύτηκαν στον υπολογιστή. Αρχικά, για την επεξεργασία των αρχείων, χρησιμοποιήθηκαν το Sony Sound Forge 8 και το Steinberg WaveLab 5 που είναι εύχρηστα και αποτελεσματικά. Πιο συγκεκριμένα, επειδή σε κάποιες ηχογραφήσεις υπήρχε έντονος θόρυβος που οφειλόταν στην παλαιότητα των μηχανημάτων, έγινε προσπάθεια εξάλειψης του θορύβου με την τεχνική του noise gate.

Απομονώθηκαν με την τεχνική του editing τα χρήσιμα ηχογραφημένα αρχεία και επιλέχθηκαν οι καταλληλότερες ηχογραφήσεις. Στα επιλεγμένα αρχεία εφαρμόστηκαν τεχνικές όπως fade in και fade out για την ομαλή είσοδο και έξοδο του ήχου, pitch shift για την αλλαγή χροιάς και τονικότητας, χρήση φίλτρων για την απαλοιφή ορισμένων συχνοτήτων και equalizer για την ενίσχυση και εξασθένιση κάποιων άλλων. Για παράδειγμα, στον οδηγό του ελικοπτέρου χρησιμοποιήθηκαν φίλτρα και equalizer για να προσαρμοστεί η φωνή του στην εικόνα, όπως επίσης και ενίσχυση της έντασης της φωνής του.

Όπως αναφέρθηκε και στην εισαγωγή, η μεγαλύτερη πρόκληση στη μεταγλώττιση είναι ο συγχρονισμός διαλόγων και εικόνας, ιδιαίτερα στο τελείωμα των φράσεων (close-ups). Μετά την επεξεργασία των φωνών, ακολούθησε η κατάλληλη ένωση των φωνών μεταξύ τους και ο συγχρονισμός με την εικόνα. Σε αυτήν τη διαδικασία χρησιμοποιήθηκε το πρόγραμμα Adobe Premiere Pro CS3 .

Χρησιμοποιήθηκαν τέσσερα κανάλια audio για τις φωνές όπου η ένωση και το κόψιμο των φωνών έγινε στη μεγαλύτερη δυνατή ανάλυση των frames.

4.2. ΗΧΗΤΙΚΑ ΕΦΕ

Τα ηχητικά εφέ της ταινίας επιλέχθηκαν από τη βιβλιοθήκη του BBC. Η επεξεργασία τους έγινε και πάλι στο Sony Sound Forge 8 και το Steinberg WaveLab 5. Συνολικά χρησιμοποιήθηκαν 456 ηχητικά εφέ. Υπήρχαν ήχοι που χρησιμοποιήθηκαν αυτούσιοι, στους περισσότερους όμως χρειάστηκε πολλή επεξεργασία. Υπήρξαν αρκετές περιπτώσεις, όπου από ένα αρχείο προήλθαν διαφορετικοί επεξεργασμένοι ήχοι, από τους οποίους ο καθένας ενσωματωνόταν σε διαφορετική σκηνή. Για παράδειγμα στη κίνηση του αυτοκινήτου χρησιμοποιήθηκαν τόσο αυτούσιοι όσο και κατάλληλα επεξεργασμένοι ήχοι, με τεχνικές όπως reverse, pitch shift, delay, attack και release. Οι επεξεργασμένοι ήχοι τοποθετήθηκαν σε εννέα κανάλια audio και συγχρονίστηκαν με την εικόνα στο Adobe Premiere Pro CS3.

Όπως αναφέρθηκε στην εισαγωγή, στα ηχητικά εφέ υπάρχουν συνολικά οι ακόλουθες τέσσερις κατηγορίες, Hard Sound Effects, Background (or BG) Sound Effects, Foley Sound Effects, Design Sound Effects.

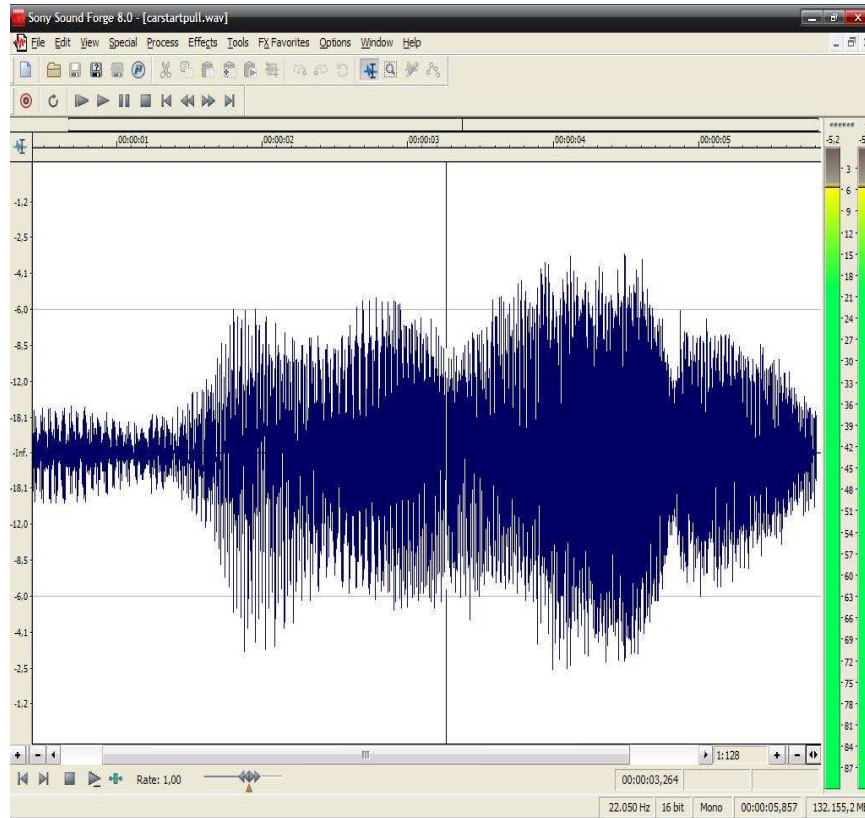
Στην παρούσα εργασία χρησιμοποιήθηκαν όλες οι κατηγορίες των ηχητικών εφέ. Η κατηγορία Background Sound Effects χρησιμοποιήθηκε σχεδόν σε όλη τη διάρκεια της ταινίας για να αντιλαμβάνεται ο θεατής το τόπο της σκηνής καθώς και να είναι πιο πλούσιο το ηχητικό αποτέλεσμα της ταινίας (καταιγίδα, τζιτζίκια, γρύλλοι κλπ).

Για την αληθοφάνεια κάθε σκηνής απαραίτητοι είναι οι ήχοι της κατηγορίας Hard Sound Effects (χτύπος κινητού, ξεκίνημα αυτοκινήτου, γάβγισμα σκύλου κλπ).

Παρότι στη πρωτότυπη ταινία υπήρχαν ελάχιστα Foley Sound Effects, αποφασίστηκε να χρησιμοποιηθούν σε ευρύτερο βαθμό για να δοθεί έμφαση στη λεπτομέρεια (ήχος από σελίδες βιβλίου, πέταγμα αίματος, τρίξιμο κρεβατιού κλπ). Ως εκ τούτου το ηχητικό πλαίσιο που προέκυψε από αυτήν την εργασία είναι πλουσιότερο και πιο περιγραφικό, όσον αφορά τα Foley Sound Effects από την πρωτότυπη ταινία.

Σε σημεία της ταινίας που θεωρήθηκε σκόπιμο να αυξηθεί η αδρεναλίνη των θεατών χρησιμοποιήθηκαν τα Design Sound Effects (ήχος στη θέα ενός νεκρού κλπ).

Παρακάτω φαίνεται ένα ηχητικό εφέ κατά τη διάρκεια της επεξεργασίας του από το πρόγραμμα Sony Sound Forge 8:

Εικόνα 2: Επεξεργασία ηχητικού εφέ στο Sony Sound Forge 8

4.3. ΜΟΥΣΙΚΗ ΕΠΕΝΔΥΣΗ

Η μουσική επένδυση αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι κάθε ταινίας. Στη συγκεκριμένη ταινία επιλέχθηκαν 8 κομμάτια. Τοποθετήθηκαν κατευθείαν στο Adobe Premiere Pro CS3 όπου, έγινε το editing και ο συγχρονισμός με την εικόνα. Τα κομμάτια που επιλέχθηκαν, είναι τα ακόλουθα:

- **King Without A Castle (Chris Isaak)**
- **Little Suzie (Styx)**
- **This Is What I Get (Riot)**
- **Ring Them Bells (Bob Dylan)**
- **Blood From The Bandit (Kim Carnes)**
- **Find Out Who Your Friends Are (Tracy Lawrence)**
- **People Are Crazy (Billy Currington)**
- **Like We Never Loved Before Feat (Faith Hill)**

Πιο αναλυτικά, το King Without A Castle ακούγεται από το ραδιόφωνο του αυτοκινήτου και ταιριάζει με την ευχάριστη διάθεση του ζευγαριού στην αρχή του ταξιδιού.

Το Little Suzie και το This Is What I Get ακούγονται στο μίνι μάρκετ του βενζινάδικου και συνάδουν με το στυλ του καταστηματάρχη.

Για τη στιγμή της χαλάρωσης του ζευγαριού στο αμάξι, μετά την πρώτη επίθεση επιλέχθηκε το κομμάτι Ring Them Bells επειδή έχει αργό ρυθμό και απαλή μελωδία.

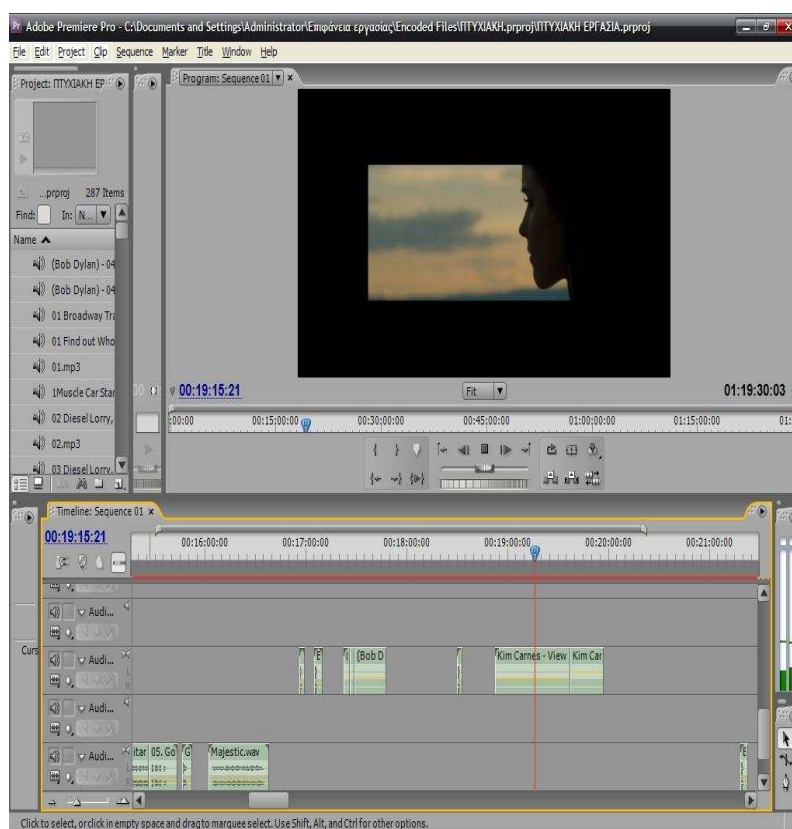
Για τη σκηνή της ανατολής του ηλίου τοποθετήθηκε ένα κατεξοχήν ερωτικό τραγούδι το Blood from the Bandit.

Την ώρα που βρίσκεται η κοπέλα στο εστιατόριο ακούγονται σε αυτό δύο country κομμάτια, το Find out Who Your Friends Are και το People Are Crazy που εναρμονίζονται με το ύφος του μαγαζιού.

Το Like We Never Loved Before feat ενσωματώθηκε στη σκηνή του μπάνιου για να δώσει έμφαση στην ερωτική διάθεση του ζευγαριού.

Τέλος, να αναφερθεί ότι στους τίτλους τέλους χρησιμοποιήθηκαν ολοκληρωμένα τα Blood From The Bandit και το Like We Never Loved Before Feat αλλά με επεξεργασία time strength.

Στην εικόνα που ακολουθεί φαίνεται η ενσωμάτωση τραγουδιών σε ένα κομμάτι της ταινίας:

Εικόνα 3: Ενσωμάτωση τραγουδιών στο Adobe Premiere Pro CS3

5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΕΡΓΑΣΙΑ

5.1. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Από το πέρας της εργασίας προκύπτει ότι το αποτέλεσμα ήταν ικανοποιητικό σε θέματα όπως η σκηνοθεσία, ο συγχρονισμός, η μουσική επένδυση, το audio μοντάζ της ηχογράφησης των φωνών και των ηχητικών εφέ και η ερμηνεία ορισμένων ηθοποιών.

Πιο συγκεκριμένα, στον τομέα της σκηνοθεσίας, το αποτέλεσμα ήταν ικανοποιητικό, παρότι αρκετές σκηνές χρειάστηκε να επαναληφθούν πολλές φορές. Έτσι με μια σειρά συνεχών βελτιώσεων καταλήξαμε σε ένα ικανοποιητικό τελικό «προϊόν». Στη συνέχεια, ο συγχρονισμός του ήχου πάνω στην εικόνα, είτε όσον αφορά τα ηχητικά effect είτε όσον αφορά τις φωνές των ηθοποιών έγινε με λεπτομερή ανάλυση, προκειμένου να επιτευχθεί το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα. Ακόμα, η μουσική επένδυση ήταν το μέσο για να μπορέσει ο θεατής να εισαχθεί στο ύφος της ταινίας.

Επιπλέον, για το audio μοντάζ της ηχογράφησης των φωνών ήταν απαραίτητο να αφαιρεθούν τα περιττά σημεία των ηχογραφήσεων και να επιλεγθούν από όλες τις ηχογραφήσεις, αυτές που ήταν πιο κατάλληλες. Ήταν μια σχετικά απλή και εύκολη διαδικασία, σε σύγκριση με τις υπόλοιπες, που έφερε την επιθυμητή κατάληξη. Απ' την άλλη πάλι, το audio μοντάζ των ηχητικών εφέ, ήταν αρκετά περίπλοκο. Το audio μοντάζ των ηχητικών effect έγινε αναγκαστικά, ταυτόχρονα με τον συγχρονισμό τους κατά τη διάρκεια της αναπαραγωγής της ταινίας προκειμένου να ελέγχεται η σωστή χρονική τοποθέτηση, ή μη υπέρβαση του ήχου σε επόμενο πλάνο, επιτυγχάνοντας με αυτό τον τρόπο ένα ρεαλιστικό και αληθοφανές αποτέλεσμα.

Αναφορικά με τους ηθοποιούς, αυτοί που υποδύθηκαν το ζευγάρι είχαν χημεία μεταξύ τους και ήταν πολύ πειστικοί στο ρόλο τους. Ο ηθοποιός που έπαιξε τον ψυχοπαθή δολοφόνο λόγω της σταθερότητας της φωνής του, που δεν είχε αυξομειώσεις, μπόρεσε να αποδώσει την πολύπλοκη ψυχοσύνθεση του χαρακτήρα.

Υπήρχαν, όμως, και πολλά προβλήματα τα οποία αναφέρονται αναλυτικά παρακάτω και τα οποία δυσκόλεψαν την όλη διαδικασία για την ολοκλήρωση της ταινίας:

- Η μετάφραση που χρησιμοποιήθηκε βασίστηκε σε υποτιτλισμό, ο οποίος λόγω περιορισμένου χώρου στο κάτω μέρος της οθόνης δεν αποδίδει τη μετάφραση αναλυτικά.
- Οι ηθοποιοί που έλαβαν μέρος στη μεταγλώττιση δεν είχαν προηγούμενη εμπειρία. Αυτό είχε ως συνέπεια να μην μπορέσουν να ανταπεξέλθουν στο έπακρο στις αυξημένες απαιτήσεις που χρειάζεται μια μεταγλώττιση προκειμένου να έχει το σωστό, επαγγελματικό αποτέλεσμα. Τα προβλήματα που προέκυψαν αφορούσαν:
  - α) Τις λανθασμένες αναπνοές ανάμεσα στις φράσεις.
  - β) Την προφορά των ηθοποιών, λόγω του γλωσσικού ιδιώματος που δεν άρμοζε σε μια επίσημη μεταγλώττιση.
  - γ) Την ασταθή ένταση της φωνής τους από ηχογράφιση σε ηχογράφιση.
  - δ) Την ασταθή ταχύτητα ερμηνείας από ηχογράφιση σε ηχογράφιση.
  - ε) Τον μικρό αριθμό των ηθοποιών, οι οποίοι αναγκάζονταν να ‘κάνουν’ πολλούς χαρακτήρες διαφοροποιώντας τη χροιά τους.
- Η έλλειψη επαγγελματικού εξοπλισμού και η παλαιότητά του.

Άλλο ένα πρόβλημα που προέκυψε ήταν η έλλειψη βιβλιογραφίας και κυρίως ελληνικής για τη διεκπεραίωση της εργασίας.

Τέλος, αξίζει να αναφερθεί ότι μεταγλωττίσεις ταινιών με ενσωμάτωση ηχητικού σχεδιασμού δε συνηθίζονται στον ελλαδικό χώρο και για το λόγω αυτό παρουσιάζει αρκετό ενδιαφέρον και δημιουργεί προβληματισμό ως προς τον καταλληλότερο τρόπο μετάφρασης και απόδοσης των ξένων ταινιών.

5.2. ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΕΡΓΑΣΙΑ

Σε μια μελλοντική εργασία τα πράγματα που αξίζει να προσεχθούν είναι αρκετά. Αρχικά, πρέπει να γίνει η μετάφραση των διαλόγων από την αρχή και να μην χρησιμοποιηθούν οι υπότιτλοι ως σενάριο. Επίσης καλό είναι να χρησιμοποιηθούν επαγγελματίες ηθοποιοί ή ερασιτέχνες που να έχουν όμως εμπειρία στο αντικείμενο. Κρίνεται απαραίτητο το στούντιο ηχογράφησης να έχει κατάλληλα μηχανήματα για να είναι καλύτερη η ποιότητα των ηχογραφήσεων.

Επιπλέον, καλό θα ήταν να υπάρχει μεγάλο πλήθος ήχων (hard sound effects, background sound effects, foley sound effects, design sound effects) προκειμένου να χρησιμοποιηθούν ως ηχητικά εφέ. Ακόμα, αν αυτό είναι εφικτό, θα μπορούσε να γίνει και ηχογράφηση ήχων από το περιβάλλον οι οποίοι θα ταιριάζουν καλύτερα στην κάθε σκηνή.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΙΚΟΝΕΣ

Εικόνα 4: Κονσόλα Soundcraft Mbi Series 5

Εικόνα 5: Μικρόφωνο Perception 220

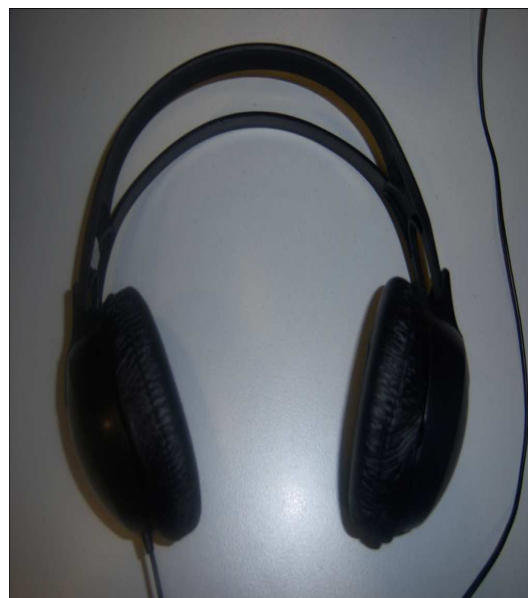
Εικόνα 6: ΑΚΓ D 3700^M

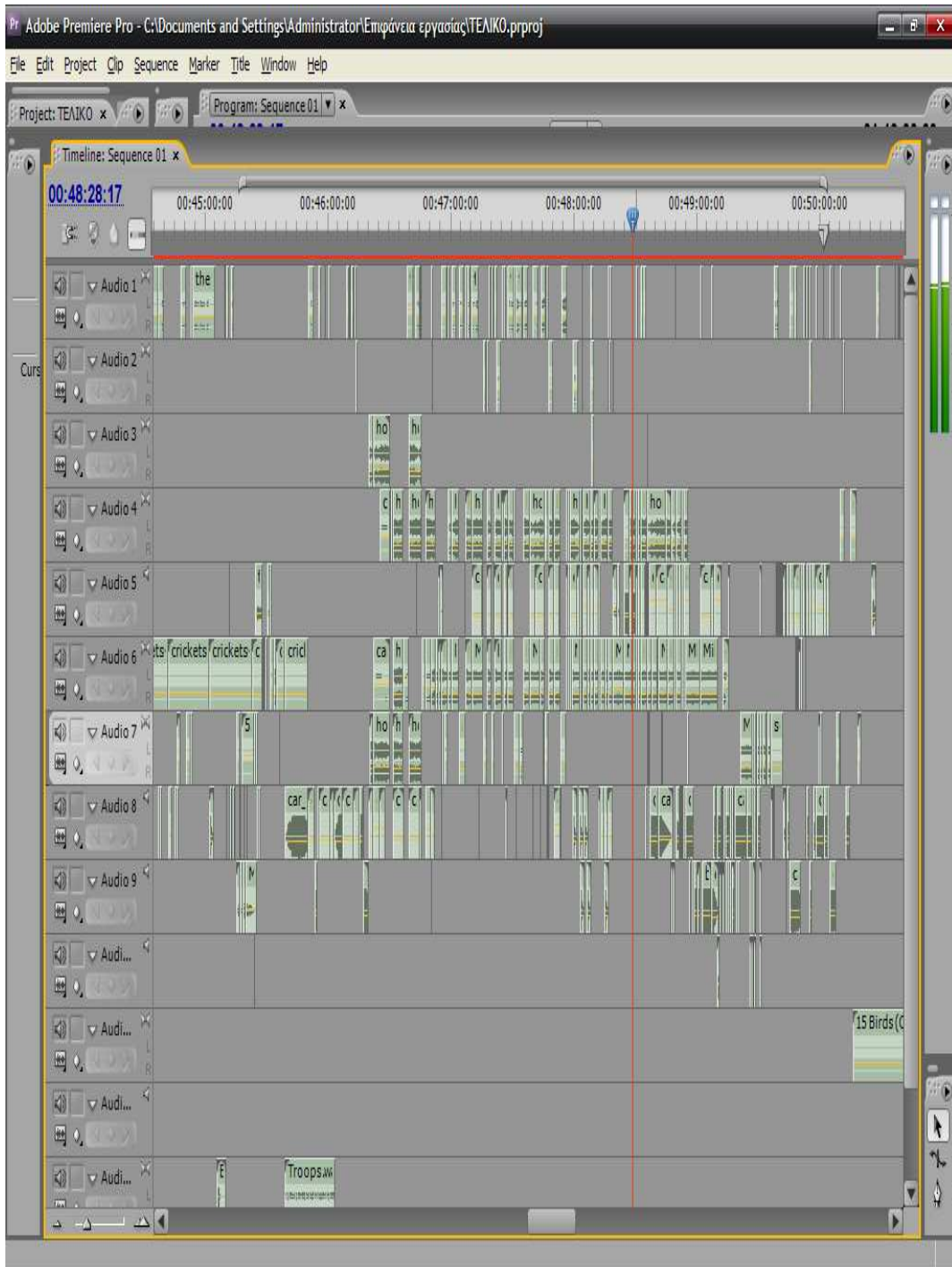
Εικόνα 7: Ακουστικά Philips SBC HP1000

Εικόνα 8: Philips SBC HP195

Εικόνα 9: Philips SHP1900

Εικόνα 10: Τελικό αποτέλεσμα ήχων σε σκηνή περίπου 5' λεπτών

ΠΙΝΑΚΑΣ ΗΧΗΤΙΚΩΝ ΔΕΙΓΜΑΤΩΝ

Στον παρακάτω πίνακα υπάρχουν τα πρωτότυπα ηχητικά δείγματα κατά αλφαβητική σειρά πριν την επεξεργασία, με τροποποίηση των ονομάτων για διευκόλυνση υλοποίησης της εργασίας. Ο σκοπός του πίνακα είναι να αναδειχτούν τα είδη και ο αριθμός των δειγμάτων. Τα δείγματα προέρχονται από τη βιβλιοθήκη του BBC. Οι χρόνοι που αναφέρονται στον πίνακα είναι οι αρχικοί. Μέρος των δειγμάτων αυτών ενσωματώθηκε μετά από επεξεργασία στον τελικό ηχητικό σχεδιασμό:

ΟΝΟΜΑΣΙΑ		ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΣΕ ΛΕΠΤΑ
1.	Αέρας	3,37
2.	Ακουστικό	0,01
3.	Αλυσίδες	0,13
4.	Αμάξι σε κίνηση, εξωτερικός χώρος 1	0,05
5.	Αμάξι σε κίνηση, εξωτερικός χώρος 2	0,28
6.	Αμάξι σε κίνηση, εξωτερικός χώρος 3	0,03
7.	Αμάξι σε κίνηση, εξωτερικός χώρος 4	0,05
8.	Αμάξι σε κίνηση, εξωτερικός χώρος 5	0,06
9.	Αμάξι σε κίνηση, εξωτερικός χώρος 6	0,05
10.	Αμάξι σε κίνηση, εξωτερικός χώρος 7	0,11
11.	Αμάξι σε κίνηση, εξωτερικός χώρος 8	0,17
12.	Αμάξι σε κίνηση, εξωτερικός χώρος 9	0,06
13.	Αμάξι σε κίνηση, εξωτερικός χώρος 10	0,03
14.	Αμάξι σε κίνηση, εξωτερικός χώρος 11	0,04
15.	Αμάξι σε κίνηση, εξωτερικός χώρος 12	0,07
16.	Αμάξι σε κίνηση, εξωτερικός χώρος 13	0,02
17.	Αμάξι σε κίνηση, εξωτερικός χώρος 14	0,44
18.	Αμάξι σε κίνηση, εξωτερικός χώρος 15	0,14
19.	Αμάξι σε κίνηση, εξωτερικός χώρος 16	1,04
20.	Αμάξι σε κίνηση, εξωτερικός χώρος 17	0,07
21.	Αμάξι σε κίνηση, εξωτερικός χώρος 18	0,19

22.	Αμάξι σε κίνηση, εξωτερικός χώρος 19	0,54
23.	Αμάξι σε κίνηση, εξωτερικός χώρος 20	0,05
24.	Αμάξι σε κίνηση, εξωτερικός χώρος 21	0,02
25.	Αμάξι σε κίνηση, εξωτερικός χώρος 22	0,28
26.	Αμάξι σε κίνηση, εσωτερικός χώρος 1	0,05
27.	Αμάξι σε κίνηση, εσωτερικός χώρος 2	0,01
28.	Αμάξι σε κίνηση, εσωτερικός χώρος 3	5,14
29.	Αμάξι σε κίνηση, εσωτερικός χώρος 4	0,05
30.	Αμάξι σε κίνηση, εσωτερικός χώρος 5	0,10
31.	Αμάξι σε κίνηση, εσωτερικός χώρος 6	0,16
32.	Αμάξι σε κίνηση, εσωτερικός χώρος 7	0,02
33.	Άνοιγμα Walkie Talkie	0,01
34.	Άνοιγμα, κλείσιμο μη λαδωμένης πόρτας	0,25
35.	Άνοιγμα, κλείσιμο πόρτας 1	0,01
36.	Άνοιγμα, κλείσιμο πόρτας 2	0,01
37.	Άνοιγμα, κλείσιμο πόρτας 3	0,03
38.	Άνοιγμα, κλείσιμο πόρτας 4	0,03
39.	Άνοιγμα, κλείσιμο πόρτας αυτοκινήτου 1	0,11
40.	Άνοιγμα, κλείσιμο πόρτας αυτοκινήτου 2	0,13
41.	Άνοιγμα κουρτίνας μπάνιου	0,01
42.	Άνοιγμα μεγάλης πόρτας	0,07
43.	Άνοιγμα παραθύρου	0,09
44.	Άνοιγμα πόρτας 1	0,01
45.	Άνοιγμα πόρτας 2	0,01
46.	Άνοιγμα πόρτας κλούβας	0,01
47.	Άνοιγμα συρόμενης πόρτας 1	0,02
48.	Άνοιγμα συρόμενης πόρτας 2	0,01
49.	Άνοιγμα συρόμενης πόρτας 3	0,01
50.	Άνοιγμα συρόμενης πόρτας 4	0,03
51.	Άνοιγμα σύρτη	0,01
52.	Αντικείμενα 1	0,52
53.	Αντικείμενα 2	0,21

54.	Αντικείμενο 1	0,02
55.	Αντικείμενο 2	0,01
56.	Απομάκρυνση αυτοκινήτου	0,21
57.	Απότομη κίνηση	0,01
58.	Ασφάλεια πόρτας	0,05
59.	Background 1	0,38
60.	Background 2	1,00
61.	Background 3	0,36
62.	Background 4	0,29
63.	Background 5	0,38
64.	Background 6	0,35
65.	Background 7	0,30
66.	Background 8	0,56
67.	Background 9	0,18
68.	Background 10	0,06
69.	Background 11	0,04
70.	Background 12	0,03
71.	Background 13	0,55
72.	Background 14	0,30
73.	Background 15	0,05
74.	Background 16	0,08
75.	Βήματα 1	0,17
76.	Βήματα 2	0,13
77.	Βήματα 3	0,19
78.	Βήματα με ομιλίες	0,42
79.	Βήματα σε σκάλες	0,05
80.	Βιβλίο	0,01
81.	Βροχή 1	0,12
82.	Βροχή 2	0,12
83.	Βροχή σε αυτοκίνητο, εξωτερικός χώρος	6,38
84.	Βροχή σε αυτοκίνητο, εσωτερικός χώρος	4,36
85.	Βροχή στη στέγη του καταστήματος	0,40

86.	Γάβγισμα 1	0,01
87.	Γάβγισμα 2	0,01
88.	Γάβγισμα 3	0,01
89.	Γάβγισμα 4	0,01
90.	Γάβγισμα 5	0,01
91.	Γάβγισμα 6	0,01
92.	Γρήγορο περπάτημα	0,19
93.	Γρύλοι 1	0,05
94.	Γρύλοι 2	0,17
95.	Γρύλος	0,03
96.	Δημιουργία πυρκαγιάς	0,01
97.	Διακοπή ρεύματος	0,02
98.	Διακόπτης	0,01
99.	Διακόπτης φακού	0,01
100.	Διαρροή πετρελαίου	0,02
101.	Εκκίνηση αυτοκινήτου 1	0,06
102.	Εκκίνηση αυτοκινήτου 2	0,02
103.	Εκκίνηση φορτηγού 1	0,16
104.	Εκκίνηση φορτηγού 2	0,08
105.	Έκρηξη 1	0,17
106.	Έκρηξη 2	0,10
107.	Έκρηξη 3	0,02
108.	Έκρηξη 4	0,01
109.	Ελικόπτερο 1	0,17
110.	Ελικόπτερο 2	0,06
111.	Ελικόπτερο 3	0,35
112.	Ελικόπτερο 4	0,22
113.	Έντομα	1,06
114.	Εξοχή	1,17
115.	Εξωτερικό τηλέφωνο	0,19
116.	Ζάντα	0,07
117.	Ήχος κίνησης	0,01

118.	Θόρυβος	0,01
119.	Θόρυβος ανθρώπων	4,10
120.	Θόρυβος εθνικής οδού	6,09
121.	Θόρυβος εσωτερικού χώρου	0,34
122.	Θόρυβος πόλης 1	1,02
123.	Θόρυβος πόλης 2	0,31
124.	Θόρυβος πόλης 3	0,09
125.	Θόρυβος πόλης 4	0,40
126.	Θόρυβος σκυλιού 1	0,06
127.	Θόρυβος σκύλου 2	1,11
128.	Καπάκι πλαστικού μπουκαλιού	0,01
129.	Καραμπίνα	0,01
130.	Καλάισμα πουλιού	1,31
131.	Κεραυνοί 1	0,14
132.	Κεραυνοί 2	0,07
133.	Κίνηση πόλης	2,56
134.	Κίνηση χειροπέδας	0,05
135.	Κινητό	0,28
136.	Κλάμα σκύλου	0,09
137.	Κλειδιά 1	0,02
138.	Κλειδιά 2	0,03
139.	Κλείσιμο Walkie Talkie	0,01
140.	Κλείσιμο ασφάλειας πόρτας αυτοκινήτου	0,01
141.	Κλείσιμο κουρτίνας μπάνιου 1	0,01
142.	Κλείσιμο κουρτίνας μπάνιου 2	0,01
143.	Κλείσιμο μπουκαλιού 1	0,04
144.	Κλείσιμο μπουκαλιού 2	0,01
145.	Κλείσιμο παραθύρου	0,02
146.	Κλείσιμο πόρτας	0,01
147.	Κλείσιμο πόρτας κλούβας 1	0,01
148.	Κλείσιμο πόρτας κλούβας 2	0,01
149.	Κλιματιστικό	0,27

150.	Κλοτσιά στο αυτοκίνητο	0,01
151.	Κόκαλο	0,01
152.	Κοράκι	0,01
153.	Κόρνα	0,01
154.	Κόρνα νταλίκας 1	0,02
155.	Κόρνα νταλίκας 2	0,02
156.	Κούκος και γρύλος 1	3,14
157.	Κούκος και γρύλος 2	0,24
158.	Κόψιμο λαιμού	0,08
159.	Κόψιμο χεριού	0,01
160.	Λευκός θόρυβος	0,08
161.	Μαντρόπορτα	0,01
162.	Μετακίνηση πραγμάτων 1	0,02
163.	Μετακίνηση πραγμάτων 2	0,03
164.	Μετακίνηση πραγμάτων 3	0,03
165.	Μέταλλα	0,02
166.	Μίζα	0,01
167.	Μπάνιο	0,22
168.	Μπότες	0,06
169.	Μποτιλιάρισμα	0,06
170.	Μπουκάλι	0,01
171.	Μύγα	0,04
172.	Νταλικά 1	3,52
173.	Νταλικά 2	0,16
174.	Νταλικά 3	0,20
175.	Νταλικά 4	0,06
176.	Νταλικά 5	0,11
177.	Νταλικά 6	0,05
178.	Νταλικά 7	0,17
179.	Νταλικά, εσωτερικός χώρος	0,04
180.	Ξεκλείδωμα πόρτας	0,08
181.	Οπλισμός καραμπίνας 1	0,01

182.	Οπλισμός καραμπίνας 2	0,01
183.	Οπλισμός όπλου 1	0,01
184.	Οπλισμός όπλου 2	0,01
185.	Παράθυρο που ανοίγει	0,16
186.	Περιπολικό 1	0,18
187.	Περιπολικό 2	0,03
188.	Περιπολικό 3	0,23
189.	Περπάτημα σε χώμα	0,20
190.	Περπάτημα 1	0,14
191.	Περπάτημα 2	0,17
192.	Περπάτημα 3	1,04
193.	Πέσιμο αντικειμένου	0,01
194.	Πέσιμο τενεκέ	0,02
195.	Πέταγμα αίματος	0,03
196.	Πέταγμα πουλιών	0,05
197.	Πεντάλ	0,02
198.	Πετσέτες	0,05
199.	Πιστόλι	0,01
200.	Πλαστικό μπουκάλι	0,01
201.	Πόμολο	0,01
202.	Πόρτα που τρίζει	0,01
203.	Πόρτα φυλακής	0,01
204.	Πορτπαγκάζ	0,15
205.	Πουλιά και έντομα 1	5,04
206.	Πουλιά και έντομα 2	3,58
207.	Πουλιά στην πόλη	4,05
208.	Προσπάθεια εκκίνησης αυτοκινήτου	0,04
209.	Πτώση του μπάρμπεκιου	0,01
210.	Πύλη	0,24
211.	Πυροβολισμός	0,02
212.	Σειρήνα	0,08
213.	Σημειωματάριο	0,01

214.	Σκάλες φορτηγού	0,02
215.	Σκασμένο λάστιχο	0,01
216.	Σκότωμα κουνουπιού	0,01
217.	Σουγιάς 1	0,01
218.	Σουγιάς 2	0,01
219.	Σουγιάς 3	0,01
220.	Σπάσιμο γυαλιών 1	0,02
221.	Σπάσιμο γυαλιών 2	0,01
222.	Σπάσιμο γυαλιών 3	0,02
223.	Σπάσιμο κινητού	0,01
224.	Σπάσιμο λάμπας	0,01
225.	Σταγόνες βροχής πάνω στο αμάξι	4,54
226.	Σταμάτημα αυτοκινήτου	0,17
227.	Συντρίμμα	0,03
228.	Σύρσιμο καρέκλας 1	0,01
229.	Σύρσιμο καρέκλας 2	0,01
230.	Σφαλιάρα	0,01
231.	Τεμαχισμός	0,01
232.	Τζιτζίκια	0,23
233.	Τηλεόραση 1	0,01
234.	Τηλεόραση 2	0,01
235.	Τηλεόραση 3	0,01
236.	Τηλέφωνο κομοδίνου	0,02
237.	Τρακάρισμα 1	0,06
238.	Τρακάρισμα 2	0,01
239.	Τρακάρισμα 3	0,01
240.	Τρακάρισμα 4	0,02
241.	Τρακάρισμα 5	0,02
242.	Τρακάρισμα 6	0,05
243.	Τρακάρισμα 7	0,08
244.	Τρακάρισμα 8	0,04
245.	Τρακάρισμα 9	0,01

246.	Τραπέζι	0,04
247.	Τρέξιμο 1	0,24
248.	Τρέξιμο 2	0,21
249.	Τρέξιμο 3	0,23
250.	Τρέξιμο 4	0,25
251.	Τρέξιμο 5	1,11
252.	Τρίξιμο	0,14
253.	Τρίξιμο κρεβατιού 1	0,01
254.	Τρίξιμο κρεβατιού 2	0,01
255.	Τρίξιμο κρεβατιού 3	0,03
256.	Τρίξιμο κρεβατιού 4	0,03
257.	Υαλοκαθαριστήρες	0,48
258.	Φούστα	0,03
259.	Φρενάρισμα 1	0,01
260.	Φρενάρισμα 2	0,01
261.	Φρενάρισμα 3	0,03
262.	Φρενάρισμα 4	0,03
263.	Φυλακή	0,02
264.	Φωνή τηλεόρασης	0,01
265.	Φωτιά 1	0,13
266.	Φωτιά 2	0,04
267.	Φωτιά 3	0,03
268.	Φωτιά 4	0,02
269.	Φωτιά 5	0,09
270.	Χειροπέδες	0,02
271.	Χειρόφρενο	0,07
272.	Χτύπημα	0,01
273.	Χτύπημα πόρτας 1	0,01
274.	Χτύπημα πόρτας 2	0,01
275.	Χτύπημα πόρτας κλούβας 1	0,01
276.	Χτύπημα πόρτας κλούβας 2	0,02
277.	Χτύπος καρδιάς	0,25

ΑΝΑΦΟΡΕΣ

- [1] Szarkowska, Agnieszka (2005) The Power of Film Translation.
- [2] Ηλεκτρονική εγκυκλοπαίδεια Wikipedia.
- [3] Dries, Josephine (1995) "Breaking Eastern European Barriers" .
- [4] Pruys, M.G. 1997, Die Rethorik der Filmsynchronisation – Wie ausländische Spielfilme in Deutschland zensiert, verändert und gesehen werden.
- [5] <http://www.museum.tv/eotvsection.php?entrycode=dubbing>
- [6] Gottlieb, Henrik (1990) "Quality Revisited: The Rendering of English Idioms in Danish Subtitles vs. Printed Translations".
- [7] Danan, Martine (1991) "*Dubbing as an Expression of Nationalism*" .
- [8] Luyken, Georg-Michael. *Overcoming Language Barriers in Television: Dubbing and Subtitling for the European Audience*. Manchester, England: The European Institute for the Media, 1991.
- [9] Blinn, Miika (2008) The Dubbing Standard : Its History and Efficiency Implications for Film Distributors in the German Film Market.
- [10] Εκπαιδευτική Ελληνική Εγκυκλοπαίδεια , Εκδοτική Αθηνών.
- [11] Περιοδικό Μουσικά, Μικρή ιστορία για την κινηματογραφική μουσική.
- Baker, Mona (1997) *Routledge Encyclopaedia of Translation Studies*. London and New York: Routledge.